

Kukatar

Kirkkaana kesäkuun aamuna olin pitkälläni puutarhassani, kokoelma Topeliuksen satuja kädessäni. Selailtuani kirjaa kotvasen aikaa kiintyi huomioni erääseen, jossa Topeliuksen tuttuun tapaan linnut, kukat ja luonnonvoimat esiintyvät ajattelevina ja puhuvina olentoina. Siitäpä minussa taas heräsi vanha ajatus: mikähän lienee syynä siihen, että runoilijat niin mielellään tekevät luonnosta elävää olentoa, onkohan siinä mitään perää vai liekö paljasta mielikuvitusta? Itse kun en ole runoilijaksi luotu, en ollut koskaan päässyt selville asiasta.

Katsahdin taivaaseen päin. Korkealla ilmassa purjehtivat utuiset, valkoset pilvenhattarat tuntemattomiin maihin, takana upposi avaruus taivaan tummaan sineen. Tosiaan pilvenhattarat yhtämittaa vaihtelivat ulkomuotojaan, mutten kuitenkaan voinut niissä erottaa mitään eläinopillista olentoa, joka olisi niiden kulkua johtanut, sillä tuulen mukana ne vain ajelehtivat. Loin sitten katseeni maahan. Tuossa oli aita jäykkänä ja kuolleena, ympärilläni ruohoa ja kukkia, mutta kaikki ne näyttivät perin tajuttomilta ja tunnettomilta. Ainoa tuntuva ja kuuluva elämä oli mielestäni kärpästen ja muitten hyönteisten surina ja sirinä. Mutta eivät nekään järkeviä puhuneet.

Mistä siis tuo runoilijan halu olennoida kaikki mitä luonnossa on?

Tuskin olin uudistanut tämän ajatuksen, kun kuulin jonkun kuiskaavan aivan likellä korvaani.

– Sentähden, että he meitä rakastavat ja tuntevat.

– Kuka puhui?

Kavahdin istualle ja katsahdin ympärilleni. Ei näkynyt puhujaa. Aita seisoi mykkänä, nurmi vihannoi, kärpäset surisivat, mutta ken oli puhunut?

Odotin vielä vähän aikaa, mutta kun ei kuulunut hiiskaustakaan, päätin äsken erehtyneeni. Ja tämän johdosta sitten ajattelin, että noin kai kuulo tai näköhäiriö pani liikkeelle runoilijoiden mielikuvituksen; ellen minä olisi ollut niin raitis ja epäilevä luonteeltani, olisin ehkä minäkin langennut samaan kuoppaan. Mutta nyt...

Voi kun olet sokea ja itserakas! Elleivät runoilijat meitä ymmärtäisi, ei meillä olisi ainoatakaan ihmisystävää.

Taas tuo ääni – aivan likellä korvaani!

Nyt miltei pelästyin. Sydämmeni rupesi sykkimään tavallista kovemmin, olisin ehkä tieheni juossut, ellei olisi ollut kirkas ja kaunis päivä. En

osannut selvästi ajatella, en uskaltanut sivullekaan vilkaista, olin aivan kuin lumottu.

Ja silloin kuului kuiske kolmannen kerran.

– Kas kuinka nuo ivalliset sankarit aina hämmästyvät! Mutta älä pelkää, minä se vain olen, Lemmikki...

Vähitellen toinnuin tenhosta. Hämminkini katosi, mutta nöyrä ihmettely astui sijaan. Ihmistä ei näkynyt, ei muuta elävää kuin luonto, luonnon lapsi siis oli puhunut. Ja kun se vielä itseään Lemmikiksi nimitti, tiesin sen olevan kukan.

– Siis kukat saattavat puhua...

Nyt silmälläni etsin, missä se ruohossa piili. Oli siinä jos jonkinlaisia heiniä, tuossa voikukka ja keltainen herukka, tuossa nummenkukka, tätyruoho ja sinikello, mutta lemmenkukkaa ei ollut.

– Missähän se sinisirkkuinen piilee, se Lemmikki?...

– Tässä minä olen aivan nenäsi alla, sipotti taasen vieno ääni.

– Sinäkö se oletkin! huudahdin ihastuneena ja irroitin samalla napinreijästä sinisen lemmenkukan, jonka tuntia varhemmin sinne oli pistänyt pikku Leena siskoni.

– Sinäkö puhua osaat!

Tuossa se on kädessäni, liikkumatta mutta sangen älykkään näköisenä, se minun on tunnustaminen. Katselin sitä joka puolelta. – Puhuppa nyt, kun näen!

– Jokos nyt uskot, että mekin elämme ja ajattelemme?

Voi kuinka se on kummallista! Ei kukalla suuta ollut eikä se liikahtanutkaan, kun sanat lausui. En myöskään voi väittää, että ääni sen olisi kuulunut niinkuin tavallinen puhe. Pikemmin ääni oli minun sisässäni, vaikka selvästi tuntui tulevan kukasta. Oli aivan niinkuin minä olisin ymmärtänyt keskustella sen kielellä.

– Mutta kuinka on mahdollista, minä sanoin (en ääneen, vaan itsekseni) – kuinka on mahdollista, että me ihmiset emme tiedä, ketä te olette! Me luulemme teitä kukiksi vain, jotka syntyvät, kasvavat ja kuolevat, tietämättä muusta kuin auringon paisteesta ja sateesta, jopa senkin aivan hämärästi vaistomaisesti....

– Se tulee teidän sokeudestanne. Te ette edes tietä, ketä itse olette. Te viisaat ihmiset luulette, että itsekin olette ruumiita vain, jotka syntyvät, kasvavat ja kuolevat, kuten äsken sanoit... ja vaikka jotkut teistä puhuvat suuria sanoja sielusta ja hengestä, ei teistä kuitenkaan kukaan tunne omaa sieluaan edes. Kyllähän me olemme kukkia ja te olette ihmisiä – päältäpäin. Mutta muoto on muoto. Teidän

muotoanne elähyttää sama elämä kuin meidänkin ja sisältäpäin olemme kaikki eläviä sieluja...

En osannut hävetäkään paljaasta kummastelusta, kun tuo pikkuinen, mitätön elävä oli minua niin paljon viisaampi.

– Mutta kuinka se on mahdollista, toistin vieläkin, - ainahan me ihmiset olemme luulleet itsemme kaikkein korkeimmiksi olennoiksi tämän maan päällä – ja nytkö olemmekin kaikista tyhimmät?

Kuului kuin pikkuinen naurun hely ja sitten lemmikki lausui:

– Miksi tyhimmät. Sokeimmat ehkä. Ja epäilemättä olette korkeimmat siinä merkityksessä, että tätä maapalloa saatte yksinvaltiaasti hallita – ja kyllä hallitsettekin...

Viimeiset sanat lausuttiin hieman alakuloisella äänenpainolla enkä voinut olla hymyilemättä ylpeydestä, kun vertasin ihmisen vapautta muun luonnon orjuuteen, mutta samalla kukkanen keskeytti:

– Ei ulkonainen valta vapautta ole. Oi – päinvastoin teidän sokeutenne on suurempaa orjuutta kuin meidän ruumiillinen saamattomuutemme. Te olette mielihalujen orjina, mutta me, jotka näemme, emme tahdo mitään, joka ei ole sopusoinnussa luonnon tahdon kanssa. Älkää luulko, että me kadehdimme teidän voimaanne. Sääliä ainoastaan tunnemme teitä kohtaan, kun te meille pahaa teette...

Hymy häipyi huuliltani, kun samalla muistin, että tuokin pieni kukkanen, jota pitelin kädessäni, oli äsken tempaistu irti juurestaan ja elämästään. Sääli nousi ja samalla hämmästyin, että se yhä vielä eli.

– Kuules, Lemmikki, utelin heti, kun kukka oli puheensa päättänyt. – sinuakin kohtaan olemme käyttäytyneet pahasti, vai mitä? Ja kumminkin elät ja puhelet, vaikka...

– Kiitos myötätuntoisuudestasi. Tosin olen loukattu – niinkin pahasti, että pian kuolen eli lakastun, kuten sanotte, mutta on monenlaisia kuoloja enkä minä omaani sure.

– Kuinka niin?

– Kun te ihmiset ajattelemattomuudesta taikka hävittämishalusta poimitte ja revitte meitä, silloin itkee sydämmemme verta ja meidän kuolemamme on yhtä kauhea kuin häpeällinen. Mutta kun kohtalomme on senlaatuinen kuin minun tänään oli, että nuori tyttö meidät hellävaroen taittaa ja kiinnittää toisen rintaan ystävyuden merkiksi, silloin on kuolemamme suloinen. Sulasta ilosta emme kipua tunne ja kuolo on kevyt, kun rakkauden edestä saa heittää henkensä.

Tunsin sydämeni lämpenevän. Lemmikin sanat toivat mieleeni siskoni rakkaat piirteet ja tunteeni valtaamana painoin kiitollisen suudelman sinisikkuisen hienoille kasvoille.

– Oletteko kaikki noin epäitsekkeitä ja hyvät?
– Meistä on niin suurta uhrautua toisten jalojen ja puhtaitten tunteitten edestä.

– Pikku lemmikkini, kuiskasin heltyen, sinun pitää vielä elää kauvan.
– Kohta minusta on jäljellä vain lakastunut ruoho, sanoi kukka, mutta tyynellä äänellä.

– Mutta sinä itse? Eikö sielusi elä kuoleman jälkeen?’

– Älä kysy minulta. Lähden kuningattareni luo.

– Kuningattaresi luo? Kuka se on?

– Se on hän, joka minua rakastaa ja antaa minulle elämän.

– En käsitä sinua yhtään. Selitä.

– En voi enää selittää. Kuningatar minua kutsuu. Tulen, tulen!...

Hyvästi sinä ihmislapsi...

Mitä tapahtui. Äkkiä kukka kadotti hohteensa, olisinpa sanonut, että se kalpeni. Lehdet ja kupu hervahtivat, tuntui aivan kuin olisivat ne kättäni painaneet. Ja minä huudahdin:

– Joko lähdet, Lemmikki, etkö enää kanssani puhele?

Vastausta ei kuulunut. Ystävä oli eronnut ja minä jäänyt yksin. Suru hiipi mieleeni...

Niin, ehkette minua käsitä, mutta olin rakastunut tuohon kukkaan, joka nyt oli kuihtuneena kädessäni, olin ruvennut siitä pitämään, ja nyt kun se niin äkkiä minut jätti, tulin oikein murheelliseksi.

En osannut ensin ajatella, en sinne enkä tänne... oli niin paljon tapahtunut vähässä ajassa... tunsin kyynelkarpalon nousevan silmäpieleen...

– Suretko?

Korvassani kajahti kuin hopeakellon sointu. Eikä se tullut sisältäni, vaan ulkoapäin.

– Vieläkö elät, Lemmikki? äännähdin minä ja kohotin silmäni ylöspäin, josta sointu oli kuulunut.

– Elän, katso tänne! Olen kukatar.

Mistä nyt saan sanoja kuvatakseni, mitä silloin edessäni näin?

Ilman siivillä leväten liiti tuossa impi kauniimpi kuin maallinen olento koskaan voi olla. Koko hänen vartalonsa oli elävää värihohdetta, hänen katseensa oli kuin valonsäde ja kun hän puhui, olivat ilman aallot kuin kanteleen kieliä.

Ja mielessäni minä polvistuin hänen kauneutensa edessä, vaikken näkyväisesti jäsentäkään liikahuttanut.

– Minä olen lemmikin kuningatar, lausui hän hymyillen, ja tuo hymyily voitti sydämeni kokonaan, - minä elin lemmikissä, nyt hän elää minussa.

Minä olen kukkien sielu ja minulla on tuhat ruumista. Tuo lakastunut raukka, joka on kädessäsi, on vain yksi monista muodoistani. Ei ole. Lemmikkisi kuollut, hänen elämänsä on minun. Jos ihmiset voisivat nähdä muotojen läpi ja seurustella sielujen kanssa! Ei ole mitään kuollutta koko luonnossa. Me sielut, me koetamme ihmisiä puhutella, mutta he ovat niin kuuroja. Heidän sydämensä on kiinni katoovissa muodoissa... Mutta sinä onnen suosikki, sinä olet nähnyt ja kuullut... Älä minua unohda, tahdon edelleenkin ilmestyä sinulle...

Ja kun nämä sanat olivat kuuluvista kadonneet, alkoi näkykin häipyä tiehensä. Kukatar viittasi kädellään jäähyväiset, eteni sitten loitommalle, pieneeni ja supistui loistavaksi pilkuksi, joka vihdoin yhtyi auringon valoon. Samassa kuulin vielä hiljaisen soiton, ikäänkuin impi olisi viimeiset hyvästit lausunut: sitten kaikki oli hiljaa ja ilma tyhjä kuin ennen.

Mieleni oli nyt aivan tyyni. En surrut lemmikkiäni enkä kukatartakaan, tiesinhän, että ne elivät ja näkivät minut.

Mutta rintani oli aivan kuin kasvanut. Minä rakastin kukkain kuningatarta. Ja minä tunsin, ettei se lempi sydämeistäni poistuisi. Kaikki mitä tämän maan päällä oli, oli minusta vähäpätöistä ja rumaa sen ihanan impyen rinnalla, jota minun oli suotu nähdä. Ja minä tein itsessäni lujan päätöksen, että koettaisin aina pitää sydäntäni puhtaana, niin ettei hän väistyisi minun luotani...

Istuin vielä kauvan pensaikon suojassa, miettien kummallista seikkailuani. Nyt tiesin, miksi runoilijat luontoa olennoivat ja tiesin, etten koskaan enää itserakkaasti kieltäisi luonnolta tajua ja elämää.

Kun lopulta nousin ja lähdin sisään kamariini, kätkin kuihtuneen lemmeenkukan kauneimpaan koteloon, mikä minulla oli ja kirjoitin kannelle: ”Kukatar” ja päivämäärän.

Jälestäpäin olen viettänyt monta ihanaa ja opettavaista hetkeä puutarhassani, kukatar on minulle ilmestynyt ja kertonut paljon asioita, mutta tällä kertaa en nyt kerro teille enempää. Sen vain lopuksi liitän, että rakkauteni on pysynyt ja yhä kasvaa ja onneni samoin.

Elia